

Jeg har kun godt at sige om mine medmennesker

77-aarig fortæller træk fra et jævnt og muntert,virksomt liv* „Dette er ikke nogen cirkusplads", sagde herredsfogeden * Naar Horsens-tobakken blev „prøvekørt" * Den milde livsfilosofi

— Selv om jeg var ansat os Petersen & Sørensen i 26 ar, var det ikke skraa, jeg lavede, men jeg har skraaet, da jeg var dreng! Det kan jeg ikke undvære, siger den 77-aarige Niels Larsen og napper sig en af „de sorte" . Et glas øl faar han ogsaa i anledning af, at han har indvilget i at fortælle træk fra sit unge liv.

— Men det faar jeg for resten hver dag, oplyser Niels Larsen. D e t og saa skraaen jælper med til at holde èn frisk.

— De ligner ogsaa en mand, er har et godt helbred ?

— Naah, ja, men i vinter v ar det nu alligevel ved at gaa galt. Min blodprocent var k ommet helt ned paa 45, saa gik jeg og var lige ved at falde om paa gaden. Men det klaede lægen heldigvis. Han gav mig nogle indsprøjtninger, og det har hjulpet vældigt. Jeg jaaber da ogsaa at blive ældre endnu...

Niels Larsen er i den alder, hvor man kan tillade sig at t age den lidt med ro og være go' ved sig selv — især naar man som han har et langt livs taardt arbejde bag sig. Hans kone er ti aar yngre og føler sig bedst tilpas, naar hun arejder. Men jeg nøjes med at gaa mine ture, og saa hjælper jeg hende løvrigt i huset og esørger indkøb, siger Larsen. forleden var jeg

paa høstarbejde hos en svoger i Løvet, hvor jeg var med til at bjerge kornet.

Da Larsen blev utaalmodig

Det *siges*, De har en god hukkommelse?

— Naah, det vil jeg ikke paa-staa. Det kan somme tider knibe med det, men et og andet kan jeg dog nok fortælle. Jeg er jo en gammel Horsens-dreng, født i Harald Rix's gaard paa Søndergade. Senere købte min far ejendommen Grønnegade 23. Det var i 1911. Her

har jeg boet det meste af i tid, og jeg er vist Grønnegades ældste beboer. Det er en dejlig gade. Nu bygges der jo lidt, men ellers har gaden ikke forandret udseende i min tid. Grønnegade er en god forretningsgade — bedre end Smedegade, fastslaar Larsen med overbevisning.

— Har De selv haft forretning? — Nej, jeg har altid arbejdet for andre, og det har selvfølgelig ikke givet de store penge. I dag lever vi af folkepension, og selv om vi ikke ligefrem kan lægge penge op, saa faar vi dem dog rigeligt til at slaa till! — Hvad lavede De, *før* De kom til Petersen & Sørensen? — Fra 1907-20 kørte jeg for vognmand Mølleri Borgergade, og her havde *jeg* mange sjove ople-

vaser. Jeg husker, at jeg hver lørdag skulle køre med herredsfoged Bie, natir han skulle ud at holde rettergang i Bjerre. En dag skulle han spise hos sin kollega, herredsfogeden i Bjerre, *og* jeg skulle tage ind paa kroen og spænde fra. Om Øder blev der ringet, om jeg Ville komme og køre herredsfogeden hjem. Der kom imidlertid ingen ud, saa jeg blev utaalmodlg og kørte lidt rundt ved herredsfogedboligen, indtil man lod mig vide, at det ikke var nogen cirkusplads!

Der gik en hel time, saa blev jeg gal og gik op og sagde, at hvis herredsfogeden ville hjem, saa maatte han komme nu — jeg kunne ikke blive holdende og vente paa ham hele dagen!

Herredsfogeden og

Boller-bisserne

Der var dengang en høj tjernehæk ud for gartner Manniche paa Spedalsø, og I læ af den lala alle Boller-bisserne gerne og drak og generede alle forbigasserende. En dag, jeg kørte for herredsfogeden til Bjerre, var fruén og børnene med. Da vi kom til hækken og saa dette sceneri, blev herredsfogeden rasende, og vi kørte op til gartneren og ringede efter politiet. Den vrede øvrighedsperson lod kone og børn staa af og sendte dem hjem -- til fods. Saa ankom fire betjente og tog affære. Jeg maatte køre bisserne til politistationen — ad to gange. Mens jeg transporterede det første hold, sad herredsfogeden personligt og passede paa resten. Han var en striks herre, naar det tog ham. Naar han kom ud paa Braaskovgaard, skete det ofte, at eleverne fik „en paa kasketten". Engang havde Horsens politi taget to undvegne Braaskovgaard-elever,

som jeg maatte transportere til Bjerre. Gamle skomagermester Christensen og en kollega til ham var med som retsvidner og skulle passe paa drengene. Ved ankomsten dl Bjerre *steg* begge retsvidnerne ud til den ene side — med det resultat, at drengene tumlede ud til den anden og rendte efter Braaskov til, alt hvad de kunne. Vi andre gik ind paa kroen og trøstede os med et par kaffepunche. De kostede 20-25 øre dengang, Ak ja, og en bajer kunne man faa for 15 øre!

Skulle „prøvekøre" tobakken

I min tid *hos* vognmand Møller kørte jeg ogsaa med rejsende og agenter, bl. a. med Petersen & Sørensens rejsende, der hvert kvartal besøgte det store opland, helt til Brande og Sdr. Omme. Vi overnatte saa paa kroerne.

— Og havde det rart?

— Det var i hvert fald ikke „det glade liv", vi levede. *Jeg* har altid været meget maadeholdende, og det skal man være, naar man har med dyr at gøre. Vi kørte i jagtvogn forspændt med to heste og besøgte ofte 25 købmænd og kromænd paa en dag. En dag kørte vi f. eks. fra Brædstrup til Dauding og Grædstrup, ind over Slagballe, Bryrup og Løve m. v. og tilbage over Bryrup til Salten — og hjemad over Sdr. Vissing, Voervadsbro og Voerladegaard til Brædstrup. Det var en ordentlig tur. Ofte maatte vi køre ad elendige veje med slaaede skærver, og om vinteren kom vi selvfølgelig ud for at køre i hylende snestorm.

Det holdt op, da jeg kom ind at arbejde hos Petersen & Sørensen. Det var i 1921. Det gik saadan til,

at jeg kom til at køre for tobaksfabrikant Alfred Petersen, som havde sit eget køretøj. Det blev kørt af en kusk ved navn Jens Gertsen. En dag rendte hestene fra Gertsen, den ene sprang op i springvandet ved den gamle bane-g gaard. Alfred Petersen fortalte mig om uheldet, **da jeg** kørte for ham til restauranten i Elbæk, hvor han ville *gi'* aftenmad. Jeg kørte for fabrikanten en otte dages tid. Saa *sagde* han: „Vi **ma**'a hellere faa Dem ind paa fabrikken". *Jeg* blev ara tobaksarbejder. Naar man lavede et nyt tobaksmærke, var vi en tre-fire stykker, **der skulle „prøve-køre"** det. Vi fik hver udleveret en pibe, og saa pulsede vi **los, mens** fabrikanterne Indsnusede røgen for at vurdere tobakkens aroma.

— Var det bedre at være paa fabrik ?

— Ja, som kusk var det I hvert fald ikke de store penge, jeg havde tant. Lønnen var 10 kroner om maaneden. Men *saa* havde jeg gan-

ske vist tit 100 kroner i drikkepenge Men jeg kommer forresten i tanker om en oplevelse fra mine drengenaar. Som 6-7-aarig havde jeg en kammerat, søn af en David-sen, der havde Crome & Goldschmidt paa Søndergade. De havde have ned til asen, og en dag blev vi to fyre sat paa en cykel og skubbet i *gang*. *Jeg* satte forhjulet ind gennem stakit-tremmerne, og resultatet var, at vi begge blev vippet udi baljen. Det var en søndag formiddag, og jeg var i *mit fine* tøj. Jeg skulle ha' været med min familie til „Sundhuset" og drikke kaffe men gutten blev i stedet for stoppet i seng!

Nætterne paa „Hejmdal"

— De var senere nogle nar paa „Hejmdal"?

-- Ja, der kom jeg for at hjælpe til i pakhuset hos Jens Iversen. Jeg kørte ogsaa hans foderstøflæs ud i byen.

— Stadigvæk med heste?

— Jeg har lært at køre bil. Det lærte jeg gratis hos Lindberg Grønnegade, men jeg kom aldrig op til prøve og fik ingen kørekort. I dag turde jeg ikke køre en bil. Man tør jo knap nok gaa paa *ga*-den, sart hensynsløst som mange kører. Næ, saa kunne jeg bedre med hestene.

Jeg holdt op for tre-fire aar siden paa „Hejmdal". Det kunne ikke blive ved at *gaa* med det natteroderi. Til VII-fester havde vi indtil 1200 cykler i gaarden — og naar det saa var vinterdage, og man skulle gaa der, til klokken var 4-5 stykker...

Ikke gøre fortræd

Niels Larsen *har* ord for at være en flink og hjælpsom mand. At han ogsaa er en munter mand, er ikke til at tage fejl af. Saa rolig han virker. Og med et lunt glimt øjet.

— Jamen, jeg er ogsaa tilfreds med tilværelsen, siger han. Mine forældre var flinke, og vi havde et godt familieforhold. Jeg havde seks søskende, men nogle døde som smaa. En bror, jeg havde i Amerika, døde i 1949. Selv har *jeg* to børn. En søn kører Sønderby-ruten for Ravnsborg. Han har tidligere kørt i udlandet.

— Ser man fjernsyn i Deres alder?

— Nej, det bryder jeg mig ikke om. Saa vil jeg hellere passe min seng.

— Hvad har livet lært Dem?

— Først og fremmest dette, at man ikke skal gøre fortræd. *Jeg* har kun godt at sige om mine medmennesker, og jeg har altid forsøgt at komme godt ud af det med dem, jeg skulle omgane. Sagen er jo den, at kan man ikke komme ud af det med folk med det gode, kan man langt mindre med det onde ..

H. R.